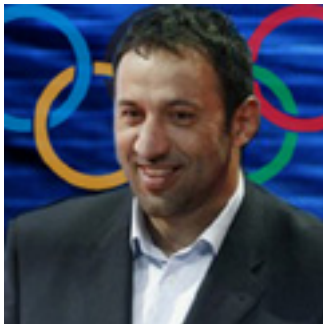

Када се неко зове Владе Дивац, не може да му буде лако да се прошета ни кроз падеже (да ли смо питали ВЛАДУ Дивца или ВЛАДА Дивца, вечита је новинарска дилема), а камоли кроз српску јавну сцену, на којој поодавно влада неупоредиво већа збрка него у граматици. Овај горостас компликованог имена и планетарно славног презимена, после неколико неуспелих покушаја, најзад је дошао до озбиљне друштвене функције у отаџбини – у уторак, 24. фебруара, изабран је за председника Олимпијског комитета Србије – али на такав начин да је његов противкандидат и досадашњи председник Иван Ћурковић, за чији трогодишњи мандат је и судски утврђено да је био потпуно незаконит, нашао за сходно да му држи моралне придике, пре него што му је препустио челну позицију српског спорта.

Другачији, тачније, спретнији избор Дивца на функцију, није ни било реално очекивати, ако се узме у обзир шта „свезнајућа“ чаршија већ месецима уназад прича – да су иза кошаркашког великана, у овом изборном процесу, стале бројне политичке структуре наше земље. И то не зато што им је превише стало до српског спорта, о којем брину таман колико и о осталим стварима које могу да усреће народ, већ зато што су хтеле да склоне Дивца из „своје арене“, односно политике, где би им у скорој будућности можда представљао озбиљну претњу.

ДРЖАВНИ ПРИОРИТЕТ

Теорија да је државни врх, главом и брадом, издејствовао постављање Дивца на чело ОКС, више не проистиче само из пуких нагађања, или кулоарског рекла-казала. Изјаве пораженог Ћурковића, али и неких његових сарадника, дате за време и непосредно после бурне изборне седнице, нуде довољно доказа да је извршна власт врло директно узела учешће у целом процесу.

Кључна расправа на седници водила се око начина гласања: Ћурковићев табор залагао

се да оно буде обављено тајно, док је Дивчева струја предлагала јавно изјашњавање. Упућени су одавно тврдили да ће од тога зависити и исход гласања, јер, уколико буде јавно, Ђурковић нема шансе против млађег „изазивача“, док би тајно изјашњавање највероватније задржало Ђурковића на месту председника. Статут ОКС-а дозвољавао је и једну и другу могућност, али за различите случајеве: ако постоји само један кандидат, гласа се јавно; ако је више кандидата, гласа се тајно. После дуже расправе која се повела о начину изјашњавања, било је, међутим, јасно да је Дивчева струја бројнија и да су Ђурковићу „одбројани сати“, па је овај решио да предухитри јавно гласање. Најпре је затражио 15-минутну паузу, а онда и саопштио не превише изненађујућу одлуку да се повлачи из изборне трке и да оставља Дивца као јединог кандидата. Повлачење је образложио тиме да му „морал не дозвољава да учествује у оваквом кршењу закона и начела Међународног олимпијског комитета“ и да жели да поштеди ОКС даљих скандала. А затим је додао:

- Немам ништа против Дивца, али имам против људи који га гурају. На мене је данима вршен притисак да се повучем, али мислио сам да је то део кампање. Сада је јасно да је избор председника државни приоритет и да за мене овде нема места – рекао је Ђурковић и напустио салу.

Још јаснији био је Борислав Пелевић, председник Кик-бокс савеза Србије (и кум Жељка Ражнатовића Аркана), који је чланове Скупштине ОКС недвосмислено оптужио да су следили политичке директиве:

- Знам да је било састанака у Палати федерације на којима је било 35 делегата и где су добили инструкције како да гласају! Мислим да је ово лош дан за наш олимпијски комитет и наш спорт, јер је извршено правно насиље.

ПРИТИСЦИ СА ВРХА

Одлазак Ивана Ђурковића са најзначајније функције у српском спорту тешко да може да буде „лош дан“. Не само због тога што је за његовог мандата српски спорт пао на прилично ниске гране (то чак и није првенствено његова „заслуга“), већ и зато што је и његов долазак на ту позицију, пре скоро четири године, био скандал сам по себи. Тада је његова струја, коју је логистички предводио свемоћни Жарко Зечевић, под врло сумњивим околностима сменила Филипа Цептера, бизнисмена који је само који месец пре тога на изборима поразио Драгана Кићановића. Цептер је због тога покренуо

тужбу пред општинским судом у Београду, који је тек децембра прошле године донео пресуду – у његову корист!

Ћурковић је, дакле, крајње нелегално председниковао олимпијским комитетом све ово време, па је његово образложење да се из трке против Дивца повлачи из моралних разлога изазвало подсмех код многих у сали.

Али, док је причао о притисцима и претњама, подсмеха је нестало.

Када тужилаштво Хашког трибунала тврди да неко врши притиске на њихове заштићене сведоке у процесу против Војислава Шешеља, нормално је да им нико, а првенствено Рамуш Харадинај, не може веровати. Али, ако Иван Ћурковић, прекаљени спортски функционер познат по способности да избегава директан одговор на свако иоле провокативније питање, каже да су на њега и његове сараднике вршени притисци, елементарна логика налаже да не измишља. Исто тако, јасно је да на њега притиске није могло да врши Удружење таксиста, већ нека далеко моћнија структура. Она коју прозива Борислав Пелевић. Шта год мислили о Пелевићу и његовом моралном кредибилитету, тешко да ће вам пасти на памет да је измислио причу о 35 делегата на састанку у Палати федерације на којима су им дељене инструкције. Као и да у своје изворе, који су му причали о том састанку, верује довољно да ту информацију подели са новинарима.

ПОТЕНЦИЈАЛНО ОПАСАН ПРОТИВНИК

Зашто је српска власт најзад одлучила да склони Ћурковића и његову гарнитуру са управљачког места у ОКС? Романтично објашњење било би да су се нашим државницима смучиле спекулације о небројеним проневерима и малверзацијама у Комитету, па су решили да тамо поставе некога ко ће завести ред. То су, међутим, могли да ураде и много раније. Ћурковић је могао да буде уклоњен далеко пре, само да општински суд није чекао чак три године да би донео правоснажну пресуду у корист Филипа Цептера. И сам Цептер је својевремено, у доба отвореног сукоба са Ћурковићем и Зечевићем, имао подршку одређених, моћних политичких структура (био је, а вероватно и остао, наклоњен Демократској странци). Бог свети зна да ли би Цептер искористио мандат за добробит спорта или би био само још једна заблуда српских „реформатора“, али чињеница је да нико тада није позивао 35 делегата Олимпијског комитета на тајни састанак у Палату федерација...

У крајњем случају, Дивац се већ једном био кандидовао за позицију коју је сада освојио, такође под паролом „државног интереса“. Било је то почетком 2001. године, само неколико месеци после петооктобарских промена, када је лично премијер Зоран Ђинђић наговорио тада још активног кошаркаша да се кандидује против Драгана Кићановића. Дивац је, како је касније сам причао, најпре био одбио предлог, јер је сматрао да је неозбиљан:

- Објаснио сам му да не могу ја да водим Олимпијски комитет кад ни не живим у Србији, већ у Америци, а при том и даље активно играм. Али, Ђинђић ми је рекао да је то државни интерес. „Када је тако, онда у реду“, одговорио сам му. Нисам био за то да се кандидујем, али нисам хтео ни да будем препрека државном интересу – испричао је Дивац аутору овог текста у недавном неформалном разговору.

На тим изборима, победу је, како је и сам Дивац предвидео, однео Кићановић, иако је он, због својевременог министровања у кабинету Радомана Божовића, био у медијима означен као социјалистички кадар (што је, сећамо се, тих дана била најтежа могућа осуда). Ни тада није било састанака у Палати федерација.

Одговор на дилему зашто је државни врх коначно решио да се свим средствима обрачуна са Ђурковићем и компанијом, можда би требало потражити у другачијем питању: зашто је државни врх хтео да склони Дивца из политике и врати га у сферу спорта? Јер, последњих месеци, Владе је обављао функцију саветника за спортска и хуманитарна питања потпредседника српске владе Ивице Дачића. Иако саветодавна и ускостручна, таква позиција је ипак политичка. Саветник потпредседника владе је управо то – саветник потпредседника владе. Таквом саветнику ће, по природи ствари, много пре него председнику Олимпијског комитета пасти на памет да се једног дана још директније укључи у политику. Председнику ОКС-а, штавише, међународна олимпијска правила забрањују било какво бављење политиком, па ће Дивац већ ових дана напустити Дачићев кабинет.

Вероватно ниједан овдашњи политичар не би желео да му противкандидат на неким државним или локалним изборима буде Владе Дивац. Или, неко кога Дивац подржава, отвореније и гласније него што је својевремено подржао Бориса Тадића у председничкој кампањи (многи, на основу његовог тадашњег држања, погрешно верују да је Дивац близак Демократској странци, али ниједна политичка струја у овом тренутку не може да својата славног кошаркаша, па ни Дачић, са којим је највише сарађивао у последње време).

НЕДОРЕЧЕНИ РОДОЉУБ

Да ли су тиме што су га пребацили на „споредни“, олимпијски колосек, српски политичари заувек склонили Дивца са свог пута, може да покаже само време. Његово окружење је, међутим, прилично свесно позадине недавних дешавања. „Нова српска политичка мисао“ углавном избегава неименоване изворе, али изјава једног од спортских функционера који су се највише залагали за Дивчев долазак на чело ОКС, дата под условом анонимности, превише је драгоцене да не би била објављена:

- Буквално све партије су стале иза Дивца на овим изборима, а потпуно сам убеђен да би многи од њих највише желели да се он сада обрука. Тај сценарио који прижељкују ни не изгледа нереално, јер, да се не лажемо, ситуација у српском спорту је катастрофална. Дивац као председник ОКС нема неке неограничене моћи и утицај, а уколико нешто крене низбрдо, он ће први бити означен као кривац. Ако се он обрука, рачунају, неће им више опасан потенцијални противник. Ипак, мислим да ће се он сасвим солидно снаћи на функцији, уосталом, и не може да ради горе од претходне гарнитуре. А да ли ће то онда искористити у неком евентуалном политичком ангажману, ко то зна?! Већ се опробао у многим областима које немају никакве везе са спортом.

Нормално, нико не може било шта да тврди у овом тренутку, али неки детаљи говоре сами за себе. Рецимо, Дивчева одлука да, по завршетку играчке каријере, живи у Србији. Са својих 212 центиметара, угледом велике светске звезде холивудског гламура, као и милионима долара које је зарадио поштено и свима пред очима, био би добродошао у било којој земљи на планети. Ипак, чим је завршио са играчким обавезама у Америци, преселио је породицу у Београд, што није изазвало никакво чуђење код нас новинара који смо, док је још играо, имали прилике да га чујемо како прича да жели да му деца „осете живот у Србији, да се осећају као Срби у пуном смислу“.

Попут многих других спортиста, навикнутих да их озбиљније друштвене теме заобилазе, Дивац никада није у јавним иступима претерано вешто испољавао своје ставове о родољубљу, националним интересима, или курсу динара... Зато је његов патриотизам остао мало и недоречен, некако скривен од народних маса. Шира јавност могла је да поштује његове честе и углавном тријумфалне игре у националном тиму, као и његове хуманитарне акције за угрожене (првенствено децу) у Србији, али колико много је везан за отаџбину знају само они који су са Дивцем причали о тим стварима у опуштеним сусретима. А, свако коме национална свест није страна, барем у неком

тренутку пожели да се непосредно укључи у овдашњи политички живот. Дивац је један од ретких који би такву жељу врло лако могао и да испуни...

Извесно је да се то неће догодити скоро. Не само због олимпијских правила, већ и због тога што се он сам упорно труди да избегне улогу мирођије у свакој чорби (што му не полази баш увек за руком јер се, хтео он то или не, свака његова активност пажљиво прати у јавности). Ипак, није бесмислено запитати се да ли ће патриотска осећања навести „Дива из Пријепоља“ да се, једног дана а можда и пре, опроба и међу политичким обручима! Да ли ће му то родољубље, уз све остале предности (ничим спорно богатство, углед, популарност) и неке очигледне недостатке (мањак искуства и типично спортски, недовољно вешти, односи са јавношћу), више користити или штетити у евентуалној политичкој каријери? (Не би био први који би, због наглашеног српства, доспео на стуб срама.) Да ли би и он, када би се латио политике, додељивао себи бонусе по управним одборима јавних предузећа, склапао коалиције са идеолошким непријатељима и олако давао а још лакше кршио обећања? Или би се можда, као што је безрезервно бранио боје репрезентације и клубова у богатој играчкој каријери, једнако пожртвовано борио за опште добро државе Србије и њених грађана, а у тој борби повремено чак и побеђивао?

Хајде да се поиграмо поређењем са оном страном Атлантика – да ли би Дивац политичар био српски Реган или српски Шварценегер?

Многи из садашњег политичког естаблишмента верују да су Дивчевим постављањем на место председника Олимпијског комитета трајно избегли одговоре на ова питања. Уколико, међутим, греше, то им свакако не би била прва промашена процена. Уосталом, да наши политичари мање брљају када планирају унапред, српској политичкој сцени ваљда и не би било потребно освежење у лику Дивца и неких других јавних личности, па и спортиста.